

Reforma 'antitrust' a la UE: fusions o més mercat únic?

La Unió Europea es troba davant d'un dels debats econòmics més importants dels pròxims anys: ¿cal flexibilitzar les normes de competència per permetre la creació de grans empreses europees capaces de competir amb els gegants nord-americans i xinesos? ¿O, abans de relaxar el control de fusions, Europa hauria de completar el seu mercat únic?

La qüestió ha guanyat força arran de la reforma que prepara la Comissió Europea sobre els criteris amb què analitza les fusions i adquisicions empresarials. Brussel·les vol donar més pes a la resiliència, la inversió i la innovació, amb l'objectiu de fomentar empreses europees de més dimensió. Això implicaria reduir el protagonisme sobre els preus que fins ara tenia l'impacte a curt termini de les fusions.

Europa té dificultats per generar grans corporacions globals en sectors estratègics com la intel·ligència artificial, la computació quàntica, l'energia neta, les telecomunicacions i la defensa. Molts cops les empreses europees sovint operen en mercats massa fragmentats per assolir l'escala dels seus competidors americans i xinesos.

Els informes d'Enrico Letta i Mario Draghi sobre la competitivitat europea reforcen aquesta diagnosi. Draghi defensa que la política de competència hauria de valorar més la capacitat d'innovació i inversió de les empreses fusionades, no només els possibles efectes negatius sobre els preus. També apunta que la regulació europea és massa intrusiva, burocràtica i complexa, i que pot frenar la innovació i l'adopció de noves tecnologies.

Ara bé, no és evident que relaxar el control de fusions sigui ni necessari ni suficient per crear "campions europeus". La prohibició de la fusió entre Alstom i Siemens va ser controvertida, però no està clar que hagi disminuït la competitivitat europea en els trens d'alta velocitat. El factor decisiu és la mida del mercat on operen. Si el mercat europeu continua fragmentat per fronteres nacionals, regulacions diferents i interessos estatals, una fusió pot crear empreses més grans dins d'un país i amb més poder de mercat, però no necessàriament empreses europees més competitives a escala global.

XAVIER VIVES

ECONOMISTA, IESE

La UE disposa d'una autoritat de competència independent, menys sotmesa a canvis polítics que els organismes equivalents dels EUA i la Xina. Aquesta estabilitat reguladora pot ser atractiva per a la inversió a llarg termini a l'oferir més seguretat jurídica i menys dependència dels capricis del poder polític. Però aquesta virtut institucional no pot compensar la manca d'un mercat interior plenament integrat.

En telecomunicacions, les grans operadores europees fa anys que denuncien que

la fragmentació del mercat dificulta el desplegament de xarxes de 5G i de fibra òptica: les subhastes de l'espectre continuen organitzades per estats membres, mentre que als EUA, per exemple, es fan a escala nacional. En aquest context, permetre fusions nacionals podria augmentar el poder de mercat sense resoldre la fragmentació de fons.

El mateix passa en el sector bancari. Europa no ha completat la unió bancària, especialment en l'assegurança comuna de dipòsits i en els mecanismes de resolució. Això dificulta les fusions transfrontereres i manté els bancs europeus en una posició menys competitiva respecte als nord-americans. També hi pesa el nacionalisme econòmic, com mostren les reticències polítiques davant d'operacions transfrontereres com l'interès d'UniCredit per Commerzbank.

La Comissió sembla conscient d'aquest risc. Teresa Ribera ha advertit que la integració del mercat i els campions europeus són dues qüestions relacionades. La

UE podria modernitzar la seva política de competència incorporant criteris més amplis –innovació, inversió, resiliència, sostenibilitat i seguretat de subministrament–, però sense abandonar el principi que la competència protegeix els consumidors, les petites empreses i la innovació. Les aliances de R+D són una alternativa per compartir costos i coneixement sense eliminar competidors del mercat.

Europa necessita empreses amb més escala, i per a això cal un mercat més integrat. La flexibilització de les fusions pot ajudar en alguns casos, sobretot en sectors d'alta tecnologia o d'elevada intensitat de capital. Però si aquesta flexibilització es converteix en una drecera per evitar reformes més profundes, el resultat podria ser contraproduent: menys competència, preus més alts i empreses grans però protegides, no necessàriament innovadores.

La reforma de la legislació *antitrust* europea serà, per tant, una prova decisiva del model econòmic que vol construir la UE. Si Brussel·les aconsegueix combinar una política de competència moderna amb una veritable integració del mercat interior, Europa podrà generar empreses més grans sense sacrificar la competència.

GETTY

Si la flexibilització de les fusions es converteix en una drecera per evitar reformes més profundes, el resultat podria ser contraproduent